

รายงานการประชุม
 คณะอนุกรรมการด้านบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล
 ครั้งที่ ๒ / ๒๕๖๐
 วันจันทร์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๓๐ น.
 ณ ห้องประชุมลำแพน ชั้น ๙ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

อนุกรรมการผู้มาประชุม

๑. ศาสตราจารย์ เผด็จศึกดี จารยะพันธุ์	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายนิพนธ์ ทองอยู่
นักวิชาการประมงชำนาญการพิเศษ
(แทน รองอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)	อนุกรรมการ
๓. นายอนุพันธ์ อธิรัตน์
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
(แทน อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ)	อนุกรรมการ
๔. นายณัฐพล รัตนพันธุ์
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
(แทน อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช)	อนุกรรมการ
๕. นางเพราพรรณ ทองส้ม
ผู้อำนวยการกองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(แทน เลขาธิการสำนักงานนโยบายและ
แผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)	อนุกรรมการ
๖. นายอรุณชัย พุทธรเจริญ
ผู้อำนวยการกองตรวจการประมง
(แทน อธิบดีกรมประมง)	อนุกรรมการ
๗. นายบุญเสริม ชันแก้ว
ผู้อำนวยการกองพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
(แทน อธิบดีกรมการท่องเที่ยว)	อนุกรรมการ
๘. นางรัชดา จิตมทวงศ์
ผู้อำนวยการกองบริหารการรับ - จ่ายเงินภาครัฐ
(แทน อธิบดีกรมบัญชีกลาง)	อนุกรรมการ
๙. นายอรรถพล อ่างคำ
ผู้อำนวยการกองความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมเชื้อเพลิงธรรมชาติ
(แทน อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ)	อนุกรรมการ
๑๐. พลเรือตรีเชิงชาย ชุมเชิงแพทย์
ผู้อำนวยการกองกิจการความมั่นคงทางทะเล
(แทน เจ้ากรมยุทธการทหารเรือ)	อนุกรรมการ
๑๑. นายวัชร เกษเดช
นักภูมิสารสนเทศชำนาญการ
(แทน ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ
และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน))	อนุกรรมการ

๑๒. รองศาสตราจารย์ สัตวแพทย์หญิง นันทริกา ชันช้อย
ผู้ทรงคุณวุฒิ อนุกรรมการ
๑๓. รองศาสตราจารย์ สุวลักษณ์ สารุมนันท์
ผู้ทรงคุณวุฒิ อนุกรรมการ
๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรณ์ อังรงนาวาสวัสดิ์
ผู้ทรงคุณวุฒิ อนุกรรมการ
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรรมศักดิ์ ยี่มิน
ผู้ทรงคุณวุฒิ อนุกรรมการ
๑๖. นายศักดิ์อนันต์ ปลาทอง
ผู้ทรงคุณวุฒิ อนุกรรมการ
๑๗. นายบรรจง นฤพรเมธี
ผู้ทรงคุณวุฒิ อนุกรรมการ
๑๘. นายธนู แนนเียร
ผู้ทรงคุณวุฒิ อนุกรรมการ
๑๙. นายปิ่นสักก์ สุรัสวดี อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล
ชายฝั่งทะเล และป่าชายเลน
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๒๐. นายบำรุงศักดิ์ ฉัตรอนันท์เวช อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๒๑. นางสุนณา ขจรวัฒนากุล อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการ
ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- อนุกรรมการผู้ลาประชุม**
๑. อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อนุกรรมการ
๒. อธิบดีกรมทรัพยากรธรณีหรือผู้แทน อนุกรรมการ
๓. ศาสตราจารย์ ชุมพร ปัจจุสานนท์ อนุกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ
๔. รองศาสตราจารย์ อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์ ณ บางช้าง อนุกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ
๕. นายศุภิชัย ตั้งใจตรง อนุกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. นายวชิรพงศ์ สกุลรัตน์ อนุกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ

๗. นายอุกกฤต สตฤมินทร์
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจัดการทรัพยากรทางทะเล	อนุกรรมการ
๘. นายนิพนธ์ พงศ์สุวรรณ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิจัยทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
ในระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	๒๐ ท่าน
๒. เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑ ท่าน
๓. เจ้าหน้าที่กรมประมง	๒ ท่าน
๔. เจ้าหน้าที่กรมยุทธการทหารเรือ	๑ ท่าน
๕. เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	๑ ท่าน
๖. เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒ ท่าน

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ศาสตราจารย์ เสดิมศักดิ์ จารยะพันธุ์ ประธานฯ กล่าวเปิดประชุม และแสดงความยินดีกับนายปิ่นสักก์ สุรัสวดี ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเล และป่าชายเลน ซึ่งกำลังจะไปรับตำแหน่งเป็นรองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยขอให้ยังคงประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องดั้งเดิม เนื่องจากงานทางด้านทรัพยากรทางทะเลต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

นางสุนณา ขจรวัฒนากุล อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขาฯ แจ้งในที่ประชุมว่า หลังจากได้แจ้งเวียนรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการด้านบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ให้คณะอนุกรรมการพิจารณาเพื่อรับรองรายงานการประชุม อนุกรรมการฯ มีข้อแก้ไขเนื้อหารายงานดังนี้

- หน้าที่ ๑ ข้อที่ ๕ ตำแหน่งผู้แทนของกรมทรัพยากรธรณี เป็น “นักวิชาการชำนาญการ”
- หน้าที่ ๑๕ บรรทัดที่ ๒ แก้เป็น “สมาคมวิทยาศาสตร์ทางทะเลแห่งประเทศไทย”
- หน้าที่ ๑๕ เพิ่มข้อความในวาระที่ ๓.๑ เป็น “วาระที่ ๓.๑ การออกกฎกระทรวงกำหนดให้บริเวณหมู่เกาะกระ อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง”
- หน้าที่ ๑๗ ข้อ ๘. ให้ใช้ข้อความ “เกาะกระมีความสำคัญต่อการกำหนดขอบเขตพื้นที่ทะเลของราชอาณาจักรไทย โดยได้ประกาศให้เป็นพิกัดที่ใช้กำหนดเป็นเส้นฐานตรงหลักที่ ๓ ทางฝั่งอ่าวไทย การประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองทางทะเลมีส่วนสำคัญในการดูแลอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยด้านความมั่นคงอีกด้วย”
- หน้าที่ ๑๙ ข้อ ๑๐ แก่ตัวสะกดเป็น “อาจารย์มาฆมาส สุทธาชีพ”

/หน้าที่...

- หน้าที่ ๒๑ - ๒๒ คณะทำงานด้านพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง เพิ่มรายชื่อลำดับที่ ๘ “ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรรมศักดิ์ ยี่มิน”

โดยฝ่ายเลขานุการได้จัดการแก้ไขรายงานดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

มติที่ประชุม

รับทราบและรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะ
ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

รายงานสถานการณ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการกีดเซาะชายฝั่งทะเลของ
ประเทศไทย ปี ๒๕๕๙

ศาสตราจารย์ เผติมศักดิ์ จารยะพันธุ์ ประธานฯ แจ้งในที่ประชุมว่าจะนำรายงาน
สถานการณ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการกีดเซาะชายฝั่งทะเลของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เข้าที่
ประชุมคณะกรรมการนโยบายและแผนบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ ในวันที่ ๒๓
มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยเนื้อหาารายงานสรุปได้ดังนี้

- **แนวทางการนำเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์รายงานอยู่บนหลักการ DPSIR ได้แก่**
 - Drivers (ปัจจัยขับเคลื่อน) แบ่งออกได้เป็นหลายระดับ เช่น ระดับชุมชน จังหวัด ภูมิภาค ประเทศ และระดับโลก โดยปัจจัยขับเคลื่อนในแต่ละระดับจะส่งผลต่อแรงกดดันแตกต่างกัน
 - Pressures (แรงกดดัน) คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดจากมนุษย์และธรรมชาติ ซึ่งมีผลต่อ
สถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
 - States (สถานภาพ) เป็นสถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งภายใต้
พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมทั้งสถานการณ์การ
กีดเซาะชายฝั่งซึ่งส่งผลต่อทุกภาคส่วนที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งรวม 23 จังหวัด
 - Impacts (ผลกระทบ) โดยสถานภาพของทรัพยากร และสถานการณ์การกีดเซาะที่
แตกต่างกันจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สุขภาพ ความมั่นคงทางอาหาร และก่อให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงของสถานภาพของทรัพยากร ทั้งในระดับชุมชนหรือระดับประเทศ
 - Responses (การตอบสนอง) การตอบสนองของทางภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องและภาค
ส่วนต่าง ๆ ในระดับนโยบาย รวมทั้งการตอบสนองในอนาคตหลังจากที่มีการวางแผนและยุทธศาสตร์ในการ
รับมือต่อสถานการณ์นั้น ๆ

- **ฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง**

ประเทศไทยมีความยาวแนวชายฝั่ง ๓,๑๔๘ กม. และมีอาณาเขตทางทะเลคิดเป็น ๖๐%
ของพื้นที่ทางบก หรือประมาณ ๓๒๐,๐๐๐ ตร.กม. โดยแบ่งเป็นเขตน่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง
เขตเศรษฐกิจจำเพาะ และพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย ซึ่งทรัพยากรต่าง ๆ ในแต่ละบริเวณอยู่ในความ
รับผิดชอบของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แต่ปัจจุบันภาระงานจะเน้นบริเวณชายฝั่งมากกว่าพื้นที่อื่น

- **สถานการณ์ขับเคลื่อนการพัฒนา**

จากเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (Sustainable
Development Goals: SDGs) ซึ่งพัฒนาต่อยอดจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium
Development Goals-MDGs) ซึ่งเป็นแนวทางที่สำคัญ โดยประเด็นที่น่าสนใจประเด็นหนึ่ง ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑๓

/ความร่วมมือ...

ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม ซึ่งจะสอดคล้องกับมิติของทะเลทางด้านจัดการผลประโยชน์แห่งชาติตามสมุทรศาสตร์ (Ocean Governance) นอกจากนี้ประเด็นการเพิ่มของประชากรโลกในอนาคตประมาณ ๒๐ ปีนับจากนี้ จาก ๗.๗ พันล้านคน ในปัจจุบันเป็น ๙.๗ - ๑๐ พันล้านคน ทำให้ต้องมีการใช้ทรัพยากรเพิ่มขึ้น ทั้งในด้านอาหาร ขนส่ง การท่องเที่ยว การพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม ทะเลและมหาสมุทรจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งทรัพยากรที่นำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนั้น ยุทธศาสตร์ในการวางแผนและพัฒนาของประเทศจึงต้องคำนึงถึงบริบทเหล่านี้ สำหรับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนด้านสิ่งแวดล้อม และแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ก็จะทำแนวทางจากเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDG รวมทั้งวิสัยทัศน์อาเซียน ๒๐๒๐ เป็นแนวทางการดำเนินงานเช่นกัน

- **สถานการณ์การใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่ง และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง**

ประเทศไทยมีการพัฒนาการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งและทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- กิจกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดชายทะเล

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๘ จะพบว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น ๒ เท่า โดยในปี ๒๕๕๘ มีนักท่องเที่ยวประมาณ ๑๔.๓ ล้านคน และคาดการณ์ว่าในอนาคตจะมีนักท่องเที่ยวเป็น ๒ เท่าของประชากรประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในประเทศ

- กิจกรรมการขนส่งและพาณิชย์นาวี

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี ๒๕๔๙ - ๒๕๕๘ พบว่าจำนวนเรือเพิ่มขึ้นจาก ๑๑๒,๒๘๔ เที่ยวลำ เป็น ๑๔๙,๔๕๐ เที่ยวลำ ตามด่านศุลกากร นอกจากนี้จากทิศทางของโลกกิจกรรมทางธุรกิจพาณิชย์นาวีจะเพิ่มขึ้นเป็น ๒ เท่า ภายในปี ๒๐๓๐

- การสำรวจและผลิตปิโตรเลียม

พบว่ารัฐมีรายได้รวมจากปิโตรเลียมปี ๒๕๕๘ ประมาณ ๕.๒๓ ล้านล้านบาท แต่อย่างไรก็ตามประเด็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งคือ การรื้อแท่นปิโตรเลียมที่กำลังจะหมดอายุสัมปทาน ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการรื้อแท่นอาจส่งผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

- **สถานภาพทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง**

- ปะการัง

ปะการังมีความเสื่อมโทรมเพิ่มขึ้น ซึ่งพบว่ามีเสียหายจนถึงเสียหายมากประมาณ ๗๕% ส่วนปะการังที่ยังคงมีความสมบูรณ์ดีจนถึงสมบูรณ์มากกลับลดลงเหลือประมาณ ๖%

- หญ้าทะเล

หญ้าทะเลเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อสัตว์ทะเลหายาก พบว่าเป็นทรัพยากรที่โดนรบกวนไม่บ่อยมาก มีความเสื่อมโทรมเพราะถูกรบกวนจากกิจกรรมมนุษย์เพียงประมาณ ๓% เนื่องจากเป็นทรัพยากรที่มีพลวัตสูง (Dynamic)

- สัตว์ทะเลหายากและใกล้สูญพันธุ์

ประเด็นปัญหาของสัตว์ทะเลหายากและใกล้สูญพันธุ์ที่สำคัญ คือ การเกยตื้น เช่น เต่าทะเล พะยูน รวมทั้งโลมาและวาฬ ซึ่งจะเชื่อมโยงกับปริมาณขยะและขยะพลาสติกในทะเลที่เพิ่มขึ้น

- คุณภาพน้ำทะเล

ในช่วงปี ๒๕๔๙ – ๒๕๕๘ มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง โดยเฉพาะปี ๒๕๕๘ น้ำทะเลมีความเสื่อมโทรมมาก จากการติดตามคุณภาพน้ำทะเลของกรมควบคุมมลพิษและกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พบว่ามีความเสื่อมโทรมถึง ๑๒% โดยเฉพาะในบริเวณอ่าวไทยรูปตัว ก

- ป่าชายเลน

จากการบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนที่ค่อนข้างดี ส่งผลให้มีป่าชายเลนค่อนข้างคงสภาพเพิ่มขึ้นในช่วงที่ผ่านมา ประมาณ ๑.๕ ล้านไร่ จากพื้นที่ป่าชายเลนทั้งหมด ๒.๘ ล้านไร่

- ประเด็นที่สำคัญทุกพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ

- การกัดเซาะชายฝั่ง

สาเหตุสำคัญที่ทำให้สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งเพิ่มขึ้น คือ การสร้างสิ่งก่อสร้างเพื่อแก้ไขปัญหาการกัดเซาะ โดยพบว่าชายฝั่งที่ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยสร้างโครงสร้างป้องกันและบรรเทาไปแล้ว แบ่งเป็นชายฝั่งอ่าวไทย ๔๖๕ กม. ชายฝั่งทะเลอันดามัน ๖๙ กม. แต่ยังมีชายฝั่งที่ประสบปัญหาการกัดเซาะอยู่ แบ่งเป็นชายฝั่งอ่าวไทย ๑๖๐ กม. ชายฝั่งทะเลอันดามัน ๘ กม.

- ขยะทะเล

การควบคุมปัญหาขยะทะเลที่ดีที่สุด คือ ใช้แนวทางป้องกันมากกว่าการแก้ไข โดยจากการศึกษาพื้นที่ชายฝั่งทั้ง ๒๔ จังหวัด ต่างเห็นตรงกันว่าในช่วงที่ผ่านมาปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมชายฝั่งและการพักผ่อน เกี่ยวเนื่องกับปัญหาขยะทะเล

- ผลกระทบจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากร

จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าความเสื่อมโทรมของทรัพยากร จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในด้านต่างๆ ดังนี้ อาหาร เศรษฐกิจ สุขภาพ สิ่งแวดล้อม บุคคล ชุมชน และการเมือง

- การตอบสนองต่อสถานการณ์

การตอบสนองต่อสถานการณ์จากทางภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนในพื้นที่ มีประเด็นที่ควรให้ความสนใจ ดังนี้

- การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด

- การกำหนดเขตพื้นที่ของกิจกรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

- การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึก

- การสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชน/ภาคีเครือข่ายและหน่วยงานภาครัฐ

- การศึกษา ค้นคว้า และวิจัย

- การมีแนวทางที่ชัดเจนบนฐานความรู้ที่เหมาะสมในการ อนุรักษ์ และฟื้นฟู

- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- มีนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์ชาติที่มองมิติทางทะเลแบบองค์รวม

- บูรณาการการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทะเลรวมทั้งปรับกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒

- ให้มีการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์และกำหนดพื้นที่คุ้มครองทางทะเล

- สนับสนุนการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ในการบริหารจัดการเศรษฐกิจภาคทะเล

/ความเห็น...

ความเห็นที่ประชุม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรณ์ อารังนาวาสวัสดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ แจ้งต่อที่ประชุมว่า ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ทำการประเมินไว้ว่า ภายใน ๑๓ - ๑๕ ปี จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณ ๑๐๐ ล้าน คน ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวคนไทยประมาณ ๖๕ ล้านคน โดยสิ่งที่น่าเป็นห่วง คือ จำนวนนักท่องเที่ยวคนไทยเท่าเดิม ในขณะที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการทางทะเล เนื่องจากกระบวนการปลูกจิตสำนึกต่อทรัพยากรจะช่วยเสริมสร้างความตระหนักความสำคัญของทรัพยากร เฉพาะนักท่องเที่ยวคนไทยเท่านั้น ในขณะที่นักท่องเที่ยวจากต่างชาติจะไม่ตระหนักถึงความสำคัญในส่วนนี้ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวจีนซึ่งมีปริมาณมาก ดังนั้น ในอนาคตรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล อาจจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง

รองศาสตราจารย์ สุวลักษณ์ สารุมนัสพันธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อคิดเห็น ด้านนโยบายที่รับมือกับการท่องเที่ยวซึ่งจะมากกว่าจำนวนประชากรไทยในอนาคต ซึ่งน่าจะนำไปไว้ในแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยว หรือ นโยบายของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งน่าจะต้องมีมาตรการป้องกันทรัพยากรชายฝั่ง

ศาสตราจารย์ เติมศักดิ์ จารยะพันธ์ ประธานฯ มีความเห็นว่า การสร้างความตระหนักถึงมูลค่าของเศรษฐกิจทางทะเล ซึ่งที่ผ่านมาไม่มีการให้ความสำคัญต่อทรัพยากรที่ได้สูญเสียไป ดังนั้น แผนนโยบาย หรือยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ในอนาคต เช่น การท่องเที่ยว อาจจะต้องมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน โดยการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของผลประโยชน์ชาติในช่วงที่ผ่านมา พบว่า การเพิ่มขึ้นของมูลค่าทางด้านท่องเที่ยวสูงถึง ๗๐๐% แต่มูลค่าของทรัพยากรมีชีวิตกลับลดลงประมาณ ๖๐% แม้ว่าทั้งสองประเด็นอาจจะไม่ได้เกี่ยวเนื่องกันโดยตรง แต่สะท้อนให้เห็นว่า เมื่อเราให้ความสำคัญด้านหนึ่งทำให้เราลดความสนใจต่อระบบนิเวศ ทำให้เราอาจสูญเสียทรัพยากรดังกล่าวได้ ซึ่งเป็นตัวอย่างที่สำคัญในการสะท้อนว่าควรมีการวางแผนนโยบาย หรือตัวชี้วัดร่วมกันจากภาคส่วนต่าง ๆ และไม่ควรมองเฉพาะรายได้หรือจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ควรให้ความสำคัญในแต่ละด้านอย่างเท่าเทียมกัน

นายบุญเสริม ชันแก้ว ผู้แทนอธิบดีกรมการท่องเที่ยว แจ้งต่อที่ประชุมว่า กรมการท่องเที่ยวมีการจัดอบรมผู้ประกอบการ รวมทั้งจัดทำคู่มือ DO and Don't เพื่อให้มีการดูแลและแนะนำนักท่องเที่ยวอย่างถูกต้อง แต่อาจไม่มีน้ำหนักมากพอ ดังนั้น จึงขอเสนอให้มีการทำข้อเสนอเชิงนโยบายไปที่คณะกรรมการนโยบายผลประโยชน์แห่งชาติ ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการ เพื่อให้มีมาตรการที่เกี่ยวข้อง การแก้ปัญหาที่จะครอบคลุมและมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น

รองศาสตราจารย์ สัตวแพทย์หญิง นันทริกา ชันช้อย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่า การแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง การเสื่อมโทรมของปะการัง ภูเขาทะเล ไม่ควรแยกประเด็น แต่ควรมองแบบองค์รวม (Interconnection) เพราะจะทำให้สามารถจัดการพื้นที่ได้พร้อม ๆ กันมากขึ้น และแก้ปัญหาอย่างเบ็ดเสร็จภายในครั้งเดียว ดังนั้น แนวทางในการจัดการบริหารข้อมูลในเชิงพื้นที่ ควรมีการประเมินทั้งปัจจัยภายนอกและภายใน และทำข้อมูลทั้งหมดไปพร้อม ๆ กัน เช่น การกัดเซาะชายฝั่งที่เกิดขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรปะการัง ภูเขาทะเลหรือไม่

นายศักดิ์อนันต์ ปลาทอง ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่า จากประเด็นต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอมา ดังนั้น หน่วยงานต่าง ๆ จะมียุทธศาสตร์เพื่อรับมือนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรอย่างไร รวมทั้ง

Driver จากด้านต่าง ๆ ไม่เฉพาะแต่จำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์แบบเจาะลึกเพื่อให้เห็นว่า ยุทธศาสตร์ในการรับมือจะต้องมีแผนและมาตรการอย่างไร นอกเหนือไปจากการสร้างจิตสำนึกและการให้ความรู้ที่ผ่านมา โดยจะต้องมีการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและใช้เวลาในการทำงานเพิ่มมากขึ้น

นายบรรจง นฤพรเมธี ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่า ตัวอย่างการจัดการนักท่องเที่ยวต่างประเทศ เช่น ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณ ๑๕ ล้านคน ในขณะที่จำนวนประชากรในประเทศมีเพียง ๕ ล้านคน ซึ่งจะเห็นว่ามากกว่าถึง ๓ เท่า ในขณะที่ปัจจุบันประเทศไทยจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติยังไม่มากเกินกว่าประชากรในประเทศ ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยวของประเทศสิงคโปร์ เพื่อเตรียมรับปริมาณนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนมากในอนาคต

นายศักดิ์อนันต์ ปลาทอง ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่า ควรระบุปี พ.ศ. ของสถานการณ์การกักตุนเชื้อที่ใส่ในรายงานสถานการณ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการกักตุนเชื้อชายฝั่งทะเล ให้ชัดเจนว่าเป็นปี ๒๕๕๗ หรือ ๒๕๕๘ เนื่องจากคณะกรรมการกักตุนเชื้อฯ ได้มีการจัดทำสถานการณ์การกักตุนเชื้อปี ๒๕๕๙ เพื่อป้องกันการสับสนข้อมูล

มติที่ประชุม

รับทราบรายงานสถานการณ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการกักตุนเชื้อชายฝั่งทะเลของประเทศไทย ปี ๒๕๕๙

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

การดำเนินงานคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการด้านบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล จำนวน ๗ คณะ ดังนี้

คณะกรรมการด้านบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล แบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๒ ส่วน โดยส่วนที่ ๑ เป็นคณะทำงานเพื่อการบริหารจัดการ ๖ ชุด ได้แก่ ๑) คณะทำงานด้านการจัดทำมาตรฐานและแนวทางการจัดทำปะการังเทียมเพื่อการอนุรักษ์ ๒) คณะทำงานด้านการจัดการสัตว์ทะเลหายากและใกล้สูญพันธุ์ ๓) คณะทำงานด้านระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ๔) คณะทำงานด้านสัตว์ทะเลมีพิษและมลพิษทางทะเล ๕) คณะทำงานด้านพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง และ ๖) คณะทำงานด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ส่วนที่ ๒ เป็นคณะทำงานเพื่อการบูรณาการและสนับสนุนข้อมูล ๑ ชุด ได้แก่ คณะทำงานด้านสมุทรศาสตร์ ดาวเทียม และภูมิสารสนเทศในการจัดการทางทะเล

โดยผลการดำเนินงานคณะทำงานฯ ภายใต้คณะกรรมการฯ มีรายละเอียด ดังนี้

๔.๑ คณะทำงานด้านการจัดทำมาตรฐานและแนวทางการจัดทำปะการังเทียมเพื่อการอนุรักษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรณ์ อังรณาวาสวัสดิ์ คณะทำงานฯ ได้รายงานการดำเนินการคณะทำงานฯ ซึ่งจัดประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้ การทำปะการังเทียมมีการดำเนินงานมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ โดยเริ่มจากกรมประมง สำหรับปัจจุบันเป็นความร่วมมือระหว่างกรมประมงและกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งใช้งบประมาณที่ผ่านมากกว่า ๑,๖๐๐ ล้านบาท มีปะการังเทียมมากกว่า ๒,๐๐๐ ตร.กม. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดที่มีแนวปะการังเทียมมากที่สุด โดยประเด็นที่คณะทำงานฯ สนใจ คือ เหนือในการคัดเลือกพื้นที่เพื่อวางปะการังเทียมและการติดตาม (Monitoring) ส่วนประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การนำแท่นขุดเจาะก๊าซธรรมชาติ แท่นผลิตปิโตรเลียม

(rig to reef) โดย rig จะต้องไม่ปนเปื้อนปิโตรเลียม ซึ่งชิ้นส่วนที่เหมาะสม คือ ส่วน jacket หรือ โครงเหล็ก พบว่ามีแท่นที่เหมาะสมในการนำมาจัดทำปะการังเทียมถึง ๔๐๐ กว่าแห่ง ซึ่งอยู่ในบริเวณอ่าวไทยทั้งหมด ตามกฎหมายสัมปทานปิโตรเลียมจะมีอายุ ๓๐ ปี เมื่อหมดอายุสัมปทานแล้วหากยังมีก๊าซปิโตรเลียม สามารถต่ออายุสัมปทานได้ แต่หากก๊าซในบริเวณนั้นไม่เหลือแล้วให้มีการรื้อถอน จึงมีแนวความคิดในการนำโครงเหล็กเหล่านั้นมาใช้เป็นปะการังเทียม หลายประเทศทั่วโลก เช่น ประเทศอเมริกามีการนำแท่นมาใช้เป็นปะการังเทียมหลายร้อยแห่ง รวมทั้งประเทศอินโดนีเซีย บรูไน ญีปุ่น เป็นต้น มีการทำ rig to reef เช่นเดียวกันและพบว่าไม่ได้ส่งผลเสียตามมา ในขณะที่ข้อดีคือ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเล

ในส่วนของประเทศไทยได้มีการจัดตั้งคณะทำงานในการนำโครงเหล็กมาใช้เป็นปะการังเทียม โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กรมประมง กองทัพเรือ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีการประชุมมาแล้วถึง ๒ ครั้ง โดยข้อสรุปล่าสุด คือ สามารถระบุพื้นที่ที่คาดว่าจะมีความเหมาะสมในการใช้เป็นพื้นที่จัดวางขาแท่นชุดปิโตรเลียมเป็นแหล่งปะการังเทียมเพื่อการอนุรักษ์ในอ่าวไทยจำนวน ๖ พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๑ พื้นที่ จังหวัดชุมพร ๑ พื้นที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๒ พื้นที่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ๑ พื้นที่ และจังหวัดปัตตานี ๑ พื้นที่ โดยประเด็นพื้นที่ที่เหมาะสมนี้ทางสถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยจะทำการศึกษาต่อไปว่ามีประเด็นใดที่ต้องคำนึงบ้าง เช่น กระแสน้ำ พื้นที่ท่องเที่ยว สิ่งมีชีวิตที่เกาะตามขาแท่น เป็นต้น เพื่อหาพื้นที่ที่เหมาะสมอย่างแท้จริง จากนั้นให้มีการตักตวงข้อมูล เพื่อจัดทำพื้นที่นำร่องโดยนำแท่นมาวางจริงและทำการติดตาม

ดังนั้น ประเด็นที่จะรายงานในครั้งถัดไป ได้แก่ เภมทในการคัดเลือกพื้นที่ ปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้ในการคัดเลือกพื้นที่ ก่อนที่จะดำเนินเป็นพื้นที่นำร่อง (Pilot study)

ความเห็นที่ประชุม

ศาสตราจารย์ เผด็จศึกดี จารยะพันธุ์ ประธานฯ การทำปะการังเทียมมีการดำเนินงานมาอย่างยาวนานและใช้งบประมาณสูง แต่วิธีการที่ใช้อาจยังไม่เป็นระบบ ดังนั้น การหาแนวทางเลือกที่เป็นไปได้ในการจัดการแท่นชุดเจาะ หรือแท่นผลิต ต้องอาศัยการระดมความคิดจากหลาย ๆ ส่วน

ผู้แทนอธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ (นายอรรถพล อ่างคำ) การทำปะการังเทียมจากขาแท่นซึ่งมีทั้งที่ปนเปื้อนและไม่ปนเปื้อนจะต้องแยกให้ชัดเจน สำหรับมิติทางด้านกฎหมายที่จะต้องพิจารณา ผู้รับผิดชอบดูแลปะการังเทียม กล่าวคือ กรณีเป็นของใหม่คนที่นำไปวางจะเป็นผู้รับผิดชอบ แต่กรณีปะการังเทียมจากแท่นนั้นผู้ที่ได้รับสัมปทานปิโตรเลียมมอบให้แก่ภาครัฐ ทำให้ยังไม่สามารถหาผู้รับผิดชอบได้ นอกจากนั้นมิติทางด้านเศรษฐศาสตร์ ทั้งในเรื่องค่าใช้จ่ายในการย้ายแท่นจากตำแหน่งเดิมไปยังพื้นที่เหมาะสม และรายได้ที่เกิดขึ้นหลังจากเป็นปะการังเทียม ในการนี้คณะทำงานควรที่จะมองให้ครบทุกมิติ เพื่อตอบคำถามประชาชนในกรณีที่มีข้อสงสัยได้อย่างชัดเจน

ผู้แทนเจ้ากรมยุทธการทหารเรือ (พลเรือตรีเชิงชาย ชุมเชิงแพทย์) จากบทบาทของกองทัพเรือที่ต้องดูแลความปลอดภัยในการใช้ทะเลในส่วนของการบินเรือ จึงมีส่วนในด้านการตรวจสอบพื้นที่วางปะการังเทียม ขั้นตอนหลังจากวางเสร็จจะต้องมีการรายงานกลับมายังกองทัพเรือ เพื่อให้มีการกำหนดตำแหน่งพิกัดปะการังเทียมดังกล่าว และดูแลตรวจสอบพื้นที่ไม่ให้มีการรุกร้าเพิ่มเติม สำหรับการวางปะการังเทียมจากแท่น (Rig to reef) ซึ่งอยู่ในเขตทะเลลึกประมาณ ๔๐ – ๖๐ เมตร ต้องมีการตรวจสอบให้แน่ชัดว่าการโยกย้ายไปยังพื้นที่ที่กำหนดจริง เพราะถ้าตำแหน่งเปลี่ยนจะส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ อีกทั้งในอนาคตอาจจะมีการใช้พื้นที่ได้นำเพื่อความมั่นคง โดยในการโยกย้ายตำแหน่งแท่นจากจุดเอไปบี ควรจะ

/ดำเนิน...

ดำเนินการให้ครบทั้งหมด ๑๐๐% ไม่ควรย้ายไปวางทิ้งไว้ในจุดที่ไม่ได้ระบุ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคง นอกจากนี้ควรให้เอกชนเข้ามาร่วมรับผิดชอบในขั้นตอนโยกย้ายว่าไปอยู่ในจุดใด และรายงานให้หน่วยงานราชการรับทราบ

นายวิชาญ อิงคศรีสว่าง กรมประมง เห็นควรมีการศึกษาเพิ่มเติมสามประเด็น คือ ๑) ลักษณะทิศทางการกระแสน้ำที่เกิดขึ้นหลังจากการวางแท่น โดยการทำให้ Test tank ๒) การนำแท่นที่หมดอายุสัมปทานมาใช้ประโยชน์เป็นแนวปะการัง เนื่องจากตามสัญญาของสัมปทานแท่นขุดเจาะระบุว่าหากหมดอายุแล้ว พื้นที่ในบริเวณนั้นจะต้องทำให้เหมือนเดิม ในกรณีที่มีเรือและต้องเอาเข้าฝั่ง หากมีการตัดออกเป็นชิ้น ๆ และมีการขาย บริษัทที่มารับซื้อจะต้องระบุชื่อให้ชัดเจน ดังนั้น การจะนำ rig มาใช้จะต้องผ่านขั้นตอนนี้ให้เรียบร้อยก่อน หากกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจะรับแท่นนั้นมาจะต้องทำสัญญากับกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ เพื่อรับวัสดุนี้เป็นของตน และ ๓) ควรมีการศึกษาให้ชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ของการวางแท่นปะการังเทียมว่านำไปใช้ประโยชน์ในด้านใด เพราะจะมีความแตกต่างของรูปแบบการวางปะการังเทียมระหว่างการทำประมงกับการท่องเที่ยว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรณ์ อารังนาวาสวัสดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นด้วยกับการทำ Test tank เพราะจะสามารถตอบคำถามได้ทุกประเด็น โดยผู้ที่คาดว่าน่าจะเป็นคนรับผิดชอบในการเขียนของบประมาณคือ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

มติที่ประชุม

เห็นชอบแนวการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการจัดทำมาตรฐานและแนวทางการจัดทำปะการังเทียมเพื่อการอนุรักษ์

๔.๒ คณะทำงานด้านการจัดการสัตว์ทะเลหายากและใกล้สูญพันธุ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรณ์ อารังนาวาสวัสดิ์ ประธานคณะทำงานฯ แจ้งที่ประชุมคณะทำงานฯ ได้ดำเนินการจัดประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ มีผลการดำเนินงานดังนี้

ความหมายของสัตว์ทะเลหายาก จะแตกต่างกันดังนี้

๑. สัตว์ทะเลหายากตามที่กำหนดในกรอบการทำงานของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้แก่ วาฬ โลมา พะยูน และเต่าทะเล

๒. สัตว์ทะเลหายากถูกคุกคาม ได้แก่ สัตว์ในบัญชีรายชื่อของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รายชื่อในองค์ระหว่างประเทศ เช่น IUCN Red List ฯลฯ

๓. สัตว์ทะเลเฉพาะถิ่นหรือค้นพบในประเทศไทยเป็นครั้งแรก เช่น หอย ปูทหาร ฯลฯ

สถานะของสัตว์ทะเลหายากตามกฎหมาย แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ สัตว์คุ้มครองจำนวน ๔ ชนิด ได้แก่ วาฬบรูด้า วาฬโอมูระ ฉลามวาฬ และเต่ามะเฟือง ที่จะได้รับยกย่องระดับเป็นสัตว์สงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

กลุ่มที่ ๒ แบ่งเป็น ๔ กลุ่มย่อย ๑) ใกล้เป็นสัตว์คุ้มครอง ๑๒ ชนิด เช่น โรนิน แมนต้า ๒) อยู่ระหว่างการเสนอเข้ากระบวนการทางกฎหมาย (ที่ผ่านความเห็นชอบแล้วจากคณะกรรมการฝ่ายวิชาการฯ ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐) ๗ ชนิด เช่น ม้าน้ำ กระเบนปีศาจ ๓) อยู่ระหว่างรวบรวมข้อมูลเพื่อนำเสนอ เช่น โรนิน ฉลามหัวค้อน ฉลามเสือดาว และ ๔) ต้องรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม เช่น ฉลามชนิดอื่น ๆ

/กลุ่มที่...

กลุ่มที่ ๓ คณะทำงานขอให้มีการรวบรวมรายชื่อและรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อใช้ในการดำเนินการขั้นต่อไป เช่น สัตว์ทะเลที่ค้นพบในประเทศไทยเป็นครั้งแรกของโลก

นอกจากนี้จาก SDG ๑๔ ซึ่งรัฐบาลไทยได้แถลงประเด็นที่เกี่ยวกับสัตว์ทะเลหายาก ไว้ในที่ประชุม UN Ocean Conference ดังนี้ ๑) ประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และขาดการควบคุม (IUU) ๒) ขยะทะเลและมลพิษทางทะเล และ ๓) พื้นที่คุ้มครองทางทะเล ซึ่งคาดว่าจะทำได้ ๒๐๓๐ ดังนั้น คณะทำงานสัตว์ทะเลหายากจะใช้ข้อแถลงเป็นเกณฑ์ในการจัดทำเป้าหมาย ซึ่งเป้าหมายในการดำเนินงานของ คณะทำงานฯ ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายใน ๒ ปี จะมีดังนี้

- จัดทำฐานข้อมูลสัตว์ทะเลหายากที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้
- การลดอัตราการตายของสัตว์ทะเลหายากที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของมนุษย์ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุด
- สร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสัตว์ทะเลหายาก
- การสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วมแก่ประชาชนทั่วไป
- เสริมสร้างและสนับสนุนบุคลากรในด้านสัตว์ทะเลหายาก

แผนการดำเนินงานที่ ๑ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายใน ๒ ปี ดังนี้

- จัดทำการสำรวจที่เป็นมาตรฐาน ครอบคลุมพื้นที่/ช่วงเวลา (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ชาวบ้านในพื้นที่)
- บูรณาการการสำรวจจากหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ เอกชน และคนทั่วไป (กองทัพเรือ กรมประมง กรมอุทยานฯ ตำรวจน้ำ สผ. ผู้ประกอบการ นักดำน้ำ ฯ)
- การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น ริโมทเซนซิง โดรน ระบบฟังเสียงใต้น้ำ ฯ (GISTDA มหาวิทยาลัย สกว.) โดยจะต้องมีการทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ก่อน
- ประสานกับองค์กรระหว่างชาติ เพื่อประสานงานในเรื่องข้อมูลและสถานการณ์ (สผ. IUCN)

ส่วน

- การจัดสร้างศูนย์ช่วยชีวิตสัตว์ทะเลที่อำเภอขนอมและหัวหิน การสร้างเครือข่าย
- แผนการดำเนินงานที่ ๒** วัตถุประสงค์เพื่อลดอัตราการตายของสัตว์ทะเลหายาก

(ภายใน ๒ ปี) ดังนี้

- จัดสร้างศูนย์ช่วยชีวิตสัตว์ทะเลที่ อำเภอขนอม (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และพื้นที่) และหัวหิน (โรงพยาบาลสัตว์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และพื้นที่) โดยความร่วมมือจากท้องถิ่น
- สร้างเครือข่าย จัดทำหลักสูตร อบรมบุคลากร จัดทำคู่มือ
- การประกาศมาตรการ/พื้นที่คุ้มครองสัตว์ทะเลหายาก เช่น เกาะกระ (เต่าทะเล)

ซึ่งอยู่ในระหว่างการดำเนินการ ส่วนพื้นที่ต่อไป คือ อำเภอขนอม โดยใช้โลมาเป็นเกณฑ์, จังหวัดตรัง โดยใช้พะยูนเป็นเกณฑ์ และบริเวณหาดท้ายเหมือง เฉพาะบริเวณชายหาดไม่รวมถึงในทะเล โดยใช้เต่าทะเลเป็นเกณฑ์ ซึ่งจะนำเสนอต่อคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด ซึ่งพื้นที่คุ้มครองที่จะเพิ่มมาคาดว่าจะเพิ่มได้ ๑% คิดเป็น ๓,๒๐๐ ตารางกิโลเมตร ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยดำเนินตามกรอบระยะเวลาได้สำเร็จตามเป้าหมายสำเร็จภายในปี ๒๐๓๐

- สำรวจและจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่สัตว์ทะเลหายากอื่น ๆ เพื่อเตรียมประกาศมาตรการ/พื้นที่คุ้มครอง เช่น ทะเลสาบสงขลา (โลมาอิรวดี) อ่าวไทยตอนใน (วาฬและโลมา) ทะเลอันดามัน (วาฬและโลมา) กองหินไต้เต่า (ฉลามวาฬ แมนต้า) หาดทรายบริเวณต่าง ๆ ที่เต่าทะเลวางไข่ (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพืชพันธุ์ ผู้ประกอบการฯ)

- รวบรวมข้อมูลการพัฒนาที่อาจจะเกิดขึ้นต่อพื้นที่ ซึ่งสัตว์ทะเลเฉพาะถิ่น/หายาก/มีเอกลักษณ์ เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น ทำเรือปากบารา/ปูทหาร ฯ ECC ซึ่งอยู่ในบริเวณมาตาพุดแหลมฉะบอง และพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งงบประมาณที่คาดว่าจะใช้ คือ ๑ ล้านบาทบาท (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัย)

- บูรณาการเพื่อการลดผลกระทบที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสัตว์ทะเลหายาก เช่น ขยะทะเล การท่องเที่ยว (เรือชน) อุบัติเหตุเกี่ยวกับปิโตรเลียม น้ำเสีย-ห้วงโซ่อาหาร ฯ (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัย)

แผนการดำเนินงานที่ ๓ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วม มีดังนี้

- สร้างพื้นที่โมเดล ได้แก่ ขนอมโมเดล (โลมาสีชมพู) ตรังโมเดล (พะยูน)
- พื้นที่โมเดลขนาดใหญ่ที่มีการใช้ประโยชน์หลายอย่าง เช่น อ่าวไทยตอนใน (วาฬบรูด้า)
- สร้างเครือข่ายสำหรับสัตว์ทะเลที่กระจายตัว (เช่น ฉลามวาฬ แมนต้า ฉลาม ฯ)

แผนการดำเนินงานที่ ๔ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อสารสร้างการมีส่วนร่วมกับประชาชน

- วางแผนจัดตั้งศูนย์เรียนรู้สัตว์ทะเลหายาก
- ปรับปรุงพิพิธภัณฑ์/อควาเรียม (ภูเก็ต บางแสน) หรือที่อยู่ในมหาวิทยาลัย เช่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งมีอยู่แล้วเพื่อนำเสนอเรื่องสัตว์ทะเลหายาก โดยทางเลือกนี้ น่าจะแล้วเสร็จเร็วที่สุด

- จัดทำหนังสือ / สื่อออนไลน์ / โปสเตอร์
- จัดนิทรรศการ / การประชุมเรื่องสัตว์ทะเลหายากภายในปี ๒๕๖๐
- ผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่มของภาคประชาชน เช่น แจงรางวัลฯ

แผนการดำเนินงานที่ ๕ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนส่งเสริมบุคลากร

- สนับสนุนบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไปร่วมประชุมระดับชาติและนานาชาติ
- จัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในการจัดการสัตว์ทะเลหายากในระดับประเทศ
- สนับสนุนหน่วยงานอื่น ๆ เช่น กรมอุทยานฯ กองทัพเรือ ให้มีโครงการศึกษาวิจัย/

บริหารจัดการในเรื่องสัตว์ทะเลหายากโดยเฉพาะ

ความเห็นที่ประชุม

ผู้แทนเจ้ากรมยุทธการทหารเรือ (พลเรือตรี เชิงชาย ชุมเชิงแพทย์) กองทัพเรือมีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ทะเลหายาก เช่น โรงพยาบาลเต่าทะเล ที่ฐานทัพเรือสัตหีบ และกำลังขยายเป็นโรงพยาบาลสัตว์ทะเลหายากในอนาคต ซึ่งดำเนินการโดยกองทัพเรือและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ กรมอุทยานฯ กำลังจะดำเนินการจัดตั้งคลินิกสัตว์ทะเลหายากที่หาดเจ้าไหม เนื่องจากมีพะยูนมาเกยตื้น ซึ่งยังขาดบุคลากรทางด้านสัตวแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านสัตว์ทะเลหายาก ภายใต้กรมอุทยานฯ

นายธนู แบนเนียร ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่า ข้อกังวลของชาวบ้านในพื้นที่เกี่ยวกับความชำนาญของหน่วยงานภาครัฐที่จะเข้ามาดูแลสัตว์ทะเลหายาก (พะยูน) ที่จังหวัดตรัง นอกจากนั้นอยากให้

ภาครัฐเน้นการจัดการแก้ปัญหาโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วมากกว่าจัดตั้งใหม่ และมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มติที่ประชุม

เห็นชอบแนวการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการจัดการสัตว์ทะเลหายากและใกล้สูญพันธุ์

๔.๓ คณะทำงานด้านระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรรมศักดิ์ ยี่มิน ประธานคณะทำงานฯ แจ้งที่ประชุมว่า คณะทำงานฯ ได้ดำเนินการจัดประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ได้มีการจัดลำดับความสำคัญของแผนการดำเนินงานของคณะทำงานด้านระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ภายใต้คณะอนุกรรมการด้านบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล โดยกำหนดแผนงานที่มีความสำคัญในระดับต้น ๆ ให้ดำเนินการภายในระยะเวลา ๑ ปี ดังนี้

๑) การสำรวจทรัพยากรในระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ควรจัดให้มีการสำรวจแนวปะการัง หญ้าทะเล ชายหาด และความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมกันทั่วประเทศ โดยอาจจัดอบรมเชิงปฏิบัติการประมาณช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๖๐ ออกสำรวจภาคสนามช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และจัดทำรายงานสถานภาพปะการัง หญ้าทะเล และชายหาด ประมาณเดือนมีนาคม-เมษายน ๒๕๖๑ โดยอาจให้กรมอุทยานฯ เป็นเจ้าภาพในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ สำหรับการสำรวจในภาคสนามให้เป็นความร่วมมือของกรมอุทยานฯ กองทัพเรือ สถาบันการศึกษา และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งควรมีการนำฐานข้อมูลจากหน่วยต่าง ๆ มารวมกัน ตลอดจนให้ชุมชนเข้าร่วมตั้งแต่การอบรมและให้ข้อมูลด้านกฎหมาย เศรษฐกิจและสังคม ด้วย

๒) ทบทวนแผนแม่บทการจัดการปะการังของประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๓๕ รวมทั้งแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการบริหารจัดการแหล่งหญ้าทะเลและพะยูน แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการบริหารจัดการแนวปะการัง และแผนฟื้นฟูทรัพยากรปะการัง เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานตามแผนฯ ต่อไป

๓) การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ ควรประเมินผลกระทบต่อปะการัง หญ้าทะเล และระบบนิเวศอื่น ๆ ด้วยการจ้างศึกษาประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ ในพื้นที่นาร่องแล้วนำมาพิจารณาก่อนการขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ ในเบื้องต้นควรศึกษาที่ชายฝั่งอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ ฯลฯ

๔) เกณฑ์ความเสียหายร้ายแรงตามมาตรา ๑๗ ของ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ ควรนำประเด็นนี้พิจารณาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาแนวทางในการใช้เกณฑ์ความเสียหายร้ายแรงต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยการทบทวนเกณฑ์ความเสียหายร้ายแรงที่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้จัดทำไว้แล้ว อย่างไรก็ตามผู้บริหารกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อาจใช้แนวคิดของนักกฎหมายที่สนับสนุนการใช้ดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญแทนการใช้เกณฑ์ความเสียหายร้ายแรงต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๕) การฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ควรจัดทำโครงการประกาศการฟื้นฟูปะการังในพื้นที่นาร่อง โดยให้มีการสำรวจ ติดตาม และฟื้นฟูระบบนิเวศปะการัง รวมทั้งควรมีการศึกษาทรัพยากรภายหลังการปิดพื้นที่ในบริเวณเกาะตาชัย (พื้นที่รับผิดชอบของกรมอุทยานฯ) และเกาะไข่ (พื้นที่รับ

ผิดชอบของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง) สำหรับการศึกษาพื้นที่นำร่องเกี่ยวกับการฟื้นฟูระบบนิเวศหญ้าทะเล ควรทำการศึกษาต่อยอดจากผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยจะมีการการเพิ่มพื้นที่ศึกษาบริเวณชายฝั่งอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งนี้ควรเริ่มดำเนินการในเดือนตุลาคม

๖) การวิเคราะห์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ควรมีการประชุมในเรื่องอื่นที่นอกเหนือจากการฟอกขาวของปะการังด้วย เช่น Ocean acidification และการเกิด calcification ของสัตว์ที่มีเปลือก เศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue carbon) เพื่อทำการคุ้มครองและอนุรักษ์แหล่งกักเก็บคาร์บอนในแหล่งปะการังและหญ้าทะเล thermal stress และ physiological response ของสัตว์ที่อยู่บริเวณหาดหิน ฯลฯ

ความเห็นที่ประชุม

ศาสตราจารย์ เสดิมศักดิ์ จารยะพันธุ์ ประธานฯ มีความเห็นว่า การจัดทำสถานการณ์ของระบบนิเวศให้ทันต่อการติดตามและรายงานประจำปี นอกจากการดำเนินงานของนักวิชาการแล้วควรมีการร่วมมือกับคนในพื้นที่ หรือสถาบันการศึกษา โรงเรียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรณ์ อังรณาวาสวัสดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ เน้นย้ำสองประเด็น ได้แก่

๑) การสูญเสียหรือความเสียหายของระบบนิเวศ และการฟื้นฟูปะการัง รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยผู้รับผิดชอบคือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งจะต้องสามารถชี้แจงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องได้อย่างชัดเจน ๒) การฟื้นฟูปะการังที่เกาะตาชัย ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานฯ ว่าวิธีการควรเป็นเช่นไร เนื่องจากปัจจัยภายนอกที่อยากให้เปิดพื้นที่เกาะตาชัยให้สามารถเข้าไปเที่ยวได้ดังเดิมโดยเร็วที่สุด

รองศาสตราจารย์ สุวลักษณ์ สารุมนันส์พันธุ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่า น่าที่จะทำการศึกษาระดับรับของชุมชนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคต โดยอาจตั้งเป็นโครงการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับความอ่อนไหวของชุมชน (Sensitivity) กลไกที่ดีในการตั้งรับในอนาคต และศักยภาพของการปรับตัวของชุมชนในแต่ละพื้นที่ โดยผู้รับผิดชอบยังไม่แน่ใจว่าเป็นคณะทำงานชุดใดที่เหมาะสม

นายปิ่นสักก์ สุรัสวดี ให้ข้อสังเกต ๒ ประเด็น ๑) อยากให้คณะทำงานช่วยขับเคลื่อนแนวคิดเรื่อง Nature-based solution ซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นฐาน ในขณะที่เครื่องมือหรือกลไกเป็นองค์ประกอบในการช่วยตัดสินใจ และ ๒) แนวคิดเรื่อง community engagement ซึ่งเป็นหัวใจหลักสำคัญ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น (local wisdom) มาร่วมในการบริหารจัดการ

มติที่ประชุม

เห็นชอบแนวการดำเนินงานของคณะทำงานด้านระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง

๔.๔ คณะทำงานด้านสัตว์ทะเลมีพิษและมลพิษทางทะเล

นายศุภวัตร กาญจนาธิเรกกลาง เลขานุการคณะทำงานฯ แจ้งต่อที่ประชุมว่า คณะทำงานฯ ได้ดำเนินการจัดประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ มีความเห็นว่าควรแบ่งการทำงานย่อยเป็น ๒ ชุด ได้แก่ กลุ่มสัตว์ทะเลมีพิษ และกลุ่มมลพิษทางทะเล ดังนี้

กลุ่มสัตว์ทะเลมีพิษ

- ในส่วนของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่รับผิดชอบ ได้แก่ แมงกะพรุนกล่อง โดยยังอยู่ในระหว่างรวบรวมข้อมูลว่าจะมีสัตว์ชนิดอื่นเพิ่มเติมหรือไม่ เช่น กูทะเล สัตว์มีพิษในแนวปะการัง

/กลุ่มมลพิษ...

กลุ่มมลพิษทางทะเล

- ปัญหาปัญหาที่สนใจ ได้แก่ น้ำทะเลเปลี่ยนสี น้ำมันรั่วไหล และขยะทะเล (มีพิษและไม่มีพิษ) ซึ่งประเด็นขยะทะเลจะส่งผลกระทบต่อสัตว์ทะเลหายาก และสิ่งมีชีวิตในทะเล

กรอบการดำเนินงานของสัตว์ทะเลมีพิษ แยกตามประเด็นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

- แนวทางการวิจัย จะเน้นเรื่องแมงกะพรุนกล่อง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ร่วมกับกรมควบคุมโรค ได้ร่วมมือกันดำเนินงานเพื่อเตือนภัย รักษา ติดตามและเฝ้าระวัง สำหรับสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ดำเนินการศึกษาเพื่อรักษาอาการที่เกิดขึ้นจากพิษแมงกะพรุนกล่อง ส่วนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจะเน้นเรื่องการแยกชนิดของแมงกะพรุนกล่อง สืบสวนการแพร่กระจาย ฯลฯ ให้องค์ความรู้แก่แพทย์พยาบาลในพื้นที่ ผู้ประกอบการ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

- มาตรฐานการสำรวจติดตามและประเมิน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานราชการ ได้แก่ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (สำรวจแหล่งที่มา ฤดูกาล)

- มาตรการแนวทางแก้ไขและป้องกัน จะเป็นการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงาน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งออกกฎระเบียบต่างๆ ได้แก่ กรมควบคุมโรค กรมการแพทย์ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมควบคุมมลพิษ กรมประมง กรมเจ้าท่า กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และศูนย์พิษวิทยาโรงพยาบาลรามารามิบัติ

กรอบการดำเนินงานของมลพิษทางทะเล แยกตามประเด็นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะมีแนวทางการดำเนินงานตามปัญหาที่สนใจทั้งสามประเด็นดังกล่าวและมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกรอบการดำเนินงานของสัตว์ทะเลมีพิษ

โดยทางคณะทำงานย่อยด้านสัตว์ทะเลมีพิษ จะจัดประชุมอีกครั้งในวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ส่วนคณะทำงานย่อยด้านมลพิษทางทะเล ยังไม่ได้กำหนดวันประชุม

การประชาสัมพันธ์ด้านสัตว์ทะเลมีพิษและมลพิษทางทะเล

- แบ่งเป็น ๓ รูปแบบ ได้แก่ ระดับประเทศ ระดับพื้นที่ และ Training for Trainer

ความเห็นที่ประชุม

นายบรรจง นฤพรเมธี ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่าภาคส่วนที่ได้รับผลกระทบจากสัตว์ทะเลมีพิษมากที่สุด ได้แก่ ชุมชนชายฝั่ง กล่าวคือ ที่พื้นที่จังหวัดตรัง กลุ่มของประมงพื้นบ้านได้รับผลกระทบจากแมงกะพรุนกล่อง โดยไม่มีการแจ้งเตือนมายังพื้นที่ ดังนั้น ชาวบ้านในพื้นที่ควรมีส่วนร่วมในการได้รับการแจ้งเตือนดังกล่าว

นายอนุพันธ์ อธิรัตน์ ผู้แทนอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ แจ้งต่อที่ประชุมว่า ปัญหามลพิษทางทะเลที่กรมมีการกัจับผิดชอบ ได้แก่ น้ำทะเลเปลี่ยนสีและน้ำมันรั่วไหล ส่วนปัญหาขยะทะเล ทางกรมควบคุมมลพิษมีแผนแม่บทที่ใช้ในการจัดการปัญหาขยะทะเล จาก Land-base source และในอนาคตอันใกล้แผนจัดการน้ำเสียของประเทศกำลังจะแล้วเสร็จ ส่วนปัญหาสัตว์ทะเลมีพิษ จากภารกิจของกรมตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันไม่มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ทะเลมีพิษ

ศาสตราจารย์ เติมศักดิ์ จารยะพันธุ์ ประธานฯ มีความเห็นว่าควรมีการศึกษาวงจรชีวิตของสัตว์ทะเลมีพิษ โดยเฉพาะแมงกะพรุนช่วงอายุที่ไม่เคลื่อนไหว ซึ่งจะทำให้สามารถควบคุมได้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรณ์ อารังนาวาสวัสดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่า ควรเพิ่มหน่วยงาน กรมการท่องเที่ยว เพื่อแก้ปัญหาสัตว์ทะเลมีพิษ ที่ส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยว โดยการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้นมีดังนี้ การจัดตั้งติดป้ายเตือนนักท่องเที่ยว อบรมผู้ประกอบการ

นายศุภวัตร กาญจนาธิเรกกลาก เลขาธิการคณะทำงานฯ ชี้แจงว่าจากที่ประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ ๑ ไม่มีผู้แทนจากกรมควบคุมมลพิษ ดังนั้น ปัญหาด้านสัตว์ทะเลมีพิษจึงจะหารือในที่ประชุมครั้งถัดไป ในการนี้อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนคณะทำงานฯ ที่เป็นตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้าไปด้วย

นางสุนา ขจรวัฒนากุล ผู้ช่วยเลขาฯ ชี้แจงว่า สามารถปรับแก้คณะทำงานฯ ได้โดยผ่านการเห็นชอบจากประธานคณะอนุกรรมการ

มติที่ประชุม

เห็นชอบแนวทางการดำเนินงานของคณะทำงานด้านสัตว์ทะเลมีพิษและพิษทางทะเล

๔.๕ คณะทำงานด้านพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง

นายไพรัตน์ สุทธิผล เลขาธิการคณะทำงานฯ หลังจากที่ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานฯ ได้ดำเนินการจัดประชุมไปแล้ว ๒ ครั้ง โดยคณะทำงานฯ นำร่างประกาศของกฎกระทรวง พื้นที่เกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช เข้าร่วมประชุมซึ่งผลการประชุมครั้งที่ ๑ และ ๒ แสดงดังตารางที่ ๑ โดยช่องซ้ายมือจะเป็นการประชุมครั้งที่ ๑ ส่วนช่องขวามือจะเป็นผลการประชุมครั้งที่ ๒

ตารางที่ ๑ มติที่ประชุมของคณะอนุกรรมการด้านบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลต่อการประกาศร่างกฎกระทรวง

ร่างกฎกระทรวงฉบับผ่านคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จังหวัดนครศรีธรรมราช (จากการประชุมคณะทำงานครั้งที่ ๑)	ความเห็นคณะทำงานด้านพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง (จากการประชุมคณะทำงานครั้งที่ ๒)
กฎกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในบริเวณหมู่เกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ.	เสนอให้ปรับชื่อ เป็น “กฎกระทรวง กำหนดให้บริเวณหมู่เกาะกระ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ.”
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ และ มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ และโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีจึงออกกฎกระทรวงกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในบริเวณหมู่เกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังต่อไปนี้	เสนอให้ปรับ เป็น “อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ และ มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้”
ข้อ ๑ ในประกาศนี้ “แนวชายฝั่งทะเล” หมายความว่า แนวที่น้ำทะเลขึ้นสูงสุดตามปกติธรรมชาติ	คงข้อความเดิม

ร่างกฎกระทรวงฉบับผ่านคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จังหวัดนครศรีธรรมราช (จากการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๑)	ความเห็นคณะกรรมการด้านพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง (จากการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๒)
	เสนอให้เพิ่มข้อ ๒ เป็นข้อความดังนี้ “ข้อ ๒ ให้บริเวณหมู่เกาะกระ อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช และบริเวณน่านน้ำโดยรอบเกาะดังกล่าว ภายในเส้นล้อมรอบตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวง ณ จุดพิกัดในระบบยูทีเอ็ม WGS ๘๔ หรือระบบภูมิศาสตร์ เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยมีมาตรการคุ้มครองตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้”
ข้อ ๓ ให้พื้นที่ดังต่อไปนี้เป็นเขตพื้นที่ให้ใช้มาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศนี้	คงข้อความเดิม
(๑) บริเวณที่ ๑ พื้นที่บนแผ่นดินนับจากแนวชายฝั่งที่น้ำทะเลขึ้นสูงสุดเข้าไปในแผ่นดินของเกาะกระใหญ่ เกาะกระกลาง เกาะกระเล็ก	คงข้อความเดิม
(๒) บริเวณที่ ๒ พื้นที่ตั้งแต่แนวน้ำขึ้นสูงสุดลงมาจนถึงแนวปะการังธรรมชาติ	เสนอให้ปรับ เป็น “(๒) บริเวณที่ ๒ พื้นที่ตั้งแต่แนวน้ำขึ้นสูงสุดลงมาจนถึงแนวปะการังธรรมชาติเป็นไปตามแผนที่แนบท้าย” เสนอให้ปรับปรุงแผนที่แนบท้ายให้มีเส้นขอบเขตแนวปะการังที่มีพิกัดชัดเจน
(๓) บริเวณที่ ๓ พื้นที่น่านน้ำทะเลถัดจากบริเวณที่ ๒ ออกไปภายในบริเวณพื้นที่ ตามจุดพิกัดที่ปรากฏในแผนที่แนบท้ายกฎกระทรวงฉบับนี้	คงข้อความเดิม
ข้อ ๓ ภายในพื้นที่ตามข้อ ๒ ห้ามกระทำหรือประกอบกิจกรรม ดังต่อไปนี้	เสนอให้แก้ไขจากข้อ ๓ เป็น “ข้อ ๔ ภายในพื้นที่ตามข้อ ๒ ห้ามกระทำหรือประกอบกิจกรรม ดังต่อไปนี้”
(๑) ภายในบริเวณที่ ๑	
(ก) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน รวมถึงตลอดถึงก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่าและการปลูก	เสนอให้ปรับเป็นข้อความ ดังนี้ (ก) การกระทำ ที่ขยะ ปล่อยน้ำเสีย สารมลพิษ (ข) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน รวมถึงตลอดถึงก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่าและการปลูก
(ข) การกระทำหรือกิจกรรมใด ๆ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่	คงข้อความเดิม
(ค) การก่อสร้าง เว้นแต่เป็นการกระทำของทางราชการเพื่อคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งหรือเพื่อรักษาความปลอดภัยทางทะเลโดยต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและ	เสนอให้ปรับเป็นข้อความ ดังนี้ “การก่อสร้าง เว้นแต่เป็นการกระทำของทางราชการเพื่อคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งหรือเพื่อรักษาความปลอดภัยทางทะเลโดยต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดี

ร่างกฎกระทรวงฉบับผ่านคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จังหวัดนครศรีธรรมราช (จากการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๑)	ความเห็นคณะกรรมการด้านพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง (จากการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๒)
ชายฝั่ง ทั้งนี้ต้องดำเนินการเท่าที่จำเป็น กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม และไม่เป็นการทำลายสภาพธรรมชาติเดิม	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยผ่านความเห็นชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กองทัพเรือ กรมเจ้าท่า กรมประมง ทั้งนี้ต้องดำเนินการเท่าที่จำเป็น กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม และไม่เป็นการทำลายสภาพธรรมชาติเดิม”
(ง) ห้ามเก็บทรัพยากรธรรมชาติ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายต่อสัตว์และพืช เว้นแต่เป็นการดำเนินการของทางราชการเพื่อการศึกษาวิจัย ทั้งนี้ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	คงข้อความเดิม
(จ) การพักค้างคืน เว้นแต่การศึกษาวิจัย การคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อความปลอดภัยของชีวิตหรือเพื่อความมั่นคงทางทะเล ทั้งนี้ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	คงข้อความเดิม
(ฉ) การท่องเที่ยว เว้นแต่เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามจุดที่กำหนด	เสนอให้ปรับเป็นข้อความ ดังนี้ “การท่องเที่ยว เว้นแต่เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งประกาศกำหนด”
(ช) นำชนิดพันธุ์สัตว์และพืชต่างถิ่นเข้าไป	เสนอให้ปรับเป็นข้อความ ดังนี้ “นำชนิดพันธุ์สัตว์และพืชเข้าไป ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งประกาศกำหนด”
(๒) ภายในบริเวณที่ ๒	
(ก) การกระทำ ที่ขยะ ปล่อยน้ำเสีย หรือการประกอบกิจการ ใด ๆ ที่เป็นการทำลาย ทำให้เสียหาย หรืออาจเป็นอันตราย ตลอดจนส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมแนวปะการังซากปะการัง กัลปังหา และสัตว์น้ำในแนวปะการังเว้นแต่ทำเพื่อการศึกษาวิจัย ทั้งนี้ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	เสนอให้ปรับเป็นข้อความ ดังนี้ “(ก) การทิ้งขยะ ปล่อยน้ำเสีย ปล่อยสารมลพิษเป็นการทำลาย ทำให้เสียหาย หรืออาจเป็นอันตราย <u>ตลอดจนส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมแนวปะการังซากปะการัง กัลปังหา และสัตว์น้ำในแนวปะการัง</u> ที่เป็นอันตรายต่อแนวปะการังและสัตว์น้ำในแนวปะการัง (ข) การประกอบกิจการใด ๆ ที่เป็นการทำลาย ทำให้เสียหาย หรืออาจเป็นอันตราย ตลอดจนส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมแนวปะการัง ซากปะการัง กัลปังหา และสัตว์น้ำในแนวปะการังเว้นแต่ทำเพื่อการศึกษาวิจัย ทั้งนี้ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง”

ร่างกฎกระทรวงฉบับผ่านคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จังหวัดนครศรีธรรมราช (จากการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๑)	ความเห็นคณะกรรมการด้านพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง (จากการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๒)
(ข) ทำการประมง โดยใช้แสงไฟล่อ อวนลาก อวนรุน อวนจมปู อวนลอยปลา ลอบ การดำน้ำ ยิงปลา การใช้สารเคมี ระเบิด ยาเบื่อ จับสัตว์น้ำ และ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เว้นแต่ทำเพื่อการศึกษาวิจัย ทั้งนี้ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	เสนอให้ปรับเป็นข้อความ ดังนี้ “ห้ามทำการประมงทุกประเภท”
(ค) การท่องเที่ยวใต้น้ำ ให้เป็นไปตามจุดและเขตที่กำหนด	เสนอให้ปรับเป็นข้อความ ดังนี้ “การท่องเที่ยวใต้น้ำ ให้เป็นไปตามจุดและเขตที่อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งประกาศกำหนด”
(ง) การจับปลาสวยงามในแนวปะการัง ตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้	เสนอให้ให้ตัดความในข้อนี้
(จ) การจอดเรือ และทิ้งสมอ	เสนอให้ปรับเป็นข้อความ ดังนี้ “การทิ้งสมอ เว้นแต่การผูกทุ่นจอดเรือในบริเวณที่กำหนด”
(ฉ) การก่อสร้างท่าเทียบเรือทุกประเภท เว้นแต่สร้างชั่วคราวเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการศึกษาวิจัย ทั้งนี้ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	เสนอให้ปรับเป็นข้อความ ดังนี้ “การก่อสร้างท่าเทียบเรือทุกประเภท เว้นแต่สร้างชั่วคราวเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการศึกษาวิจัย ทั้งนี้ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งโดยผ่านความเห็นชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กองทัพเรือ กรมเจ้าท่า กรมประมง”
(๓) ภายในบริเวณที่ ๓	
(ก) การทำเหมืองแร่ในทะเลการสำรวจการขุดเจาะ น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ผลิตน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ และการถ่ายเทน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ	เสนอให้ปรับเป็นข้อความ ดังนี้ “(ก) การทิ้งขยะ ปล่อยน้ำเสีย ปล่อยสารมลพิษที่เป็นอันตรายต่อแนวปะการังและสัตว์น้ำในแนวปะการัง (ข) การประกอบกิจการใด ๆ ที่เป็นการทำลาย ทำให้เสียหาย หรืออาจเป็นอันตราย ตลอดจนส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมแนวปะการัง ซากปะการัง กัลปังหา และสัตว์น้ำในแนวปะการังเว้นแต่ทำเพื่อการศึกษาวิจัย ทั้งนี้ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง”
(ข) การขุด การถมทะเล การขุดลอกร่องน้ำ	คงข้อความเดิม
(ค) เครื่องมือประมงทุกประเภทยกเว้นเบ็ดตกปลา	เสนอให้ปรับเป็นข้อความ ดังนี้ “การทำประมงทุกประเภทยกเว้น เบ็ดตกปลา เสนอให้เพิ่มข้อความ “ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับแก่การกระทำเพื่อประโยชน์ของทางราชการทหาร” ก่อนขึ้นข้อต่อไป

ร่างกฎกระทรวงฉบับผ่านคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จังหวัดนครศรีธรรมราช (จากการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๑)	ความเห็นคณะกรรมการด้านพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง (จากการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๒)
ข้อ ๔ การเดินเรือในพื้นที่ตามข้อ ๒ ให้เป็นไปตามเส้นทาง ระเบียบและมาตรฐานที่คณะกรรมการตามข้อ ๖ กำหนด	คงข้อความเดิม
ข้อ ๕ การท่องเที่ยวในพื้นที่ตามข้อ ๒ (๑) และ (๒) ต้องเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คำนึงถึงความสามารถในการรองรับ ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติเดิม โดยให้เป็นไปตามมาตรฐานและระเบียบที่คณะกรรมการตามข้อ ๖ กำหนด	เสนอให้ปรับเป็นข้อความ ดังนี้ “การท่องเที่ยวในพื้นที่ตามข้อ ๒ (๑) และ (๒) ต้องเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คำนึงถึงความสามารถในการรองรับ ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติเดิม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งประกาศกำหนด”
ข้อ ๖ ให้คณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หมู่เกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้มีองค์ประกอบดังนี้ <u>ที่ปรึกษา</u> ๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ๒. นายอำเภอหัวไทร ๓. นายอำเภอปากพนัง ๔. ประธานหอการค้าจังหวัดนครศรีธรรมราช ๕. ผู้อำนวยการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดนครศรีธรรมราช	เสนอให้ตัดข้อความในข้อ ๖ และ ข้อ ๗ และปรับเป็นข้อความ ดังนี้ “เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้อยู่ในสภาพทางธรรมชาติเดิม ให้อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย มีหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบ กำกับดูแลและออกหลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติอื่นใดเพิ่มเติม เพื่อการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งบริเวณหมู่เกาะกระ หรือแต่งตั้งคณะทำงานอื่นใดเพื่อปฏิบัติงานตามที่จำเป็น <u>โดยรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดนครศรีธรรมราช</u> ”
<u>องค์ประกอบ</u> ๑. นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ประธานกรรมการ ๒. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านเพิง อำเภอปากพนัง กรรมการ ๓. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลขนานนาบนาบ กรรมการ ๔. นายกเทศมนตรีตำบลเกาะเพชร อำเภอหัวไทร กรรมการ ๕. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลปากพนังฝั่งตะวันออก กรรมการ ๖. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหน้าสตน กรรมการ ๗. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแหลมตะลุมพุก กรรมการ ๘. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลท่าพญา	

ร่างกฎกระทรวงฉบับผ่านคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จังหวัดนครศรีธรรมราช (จากการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๑)	ความเห็นคณะกรรมการด้านพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง (จากการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๒)
<p>กรรมการ</p> <p>๙. นายกเทศมนตรีตำบลบางพระ กรรมการ</p> <p>๑๐. ผู้แทนสถาบันการศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช กรรมการ</p> <p>๑๑. ผู้แทนประมงพื้นบ้าน กรรมการ</p> <p>๑๒. ผู้แทนประมงพาณิชย์ กรรมการ</p> <p>๑๓. เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรรมการและเลขานุการ</p>	
<p>ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งหมู่เกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามข้อ ๖ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) จัดทำแผนตามยุทธศาสตร์การบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งหมู่เกาะกระจังหวัดนครศรีธรรมราชเสนอต่อคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อขอความเห็นชอบ</p> <p>(๒) บริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งหมู่เกาะกระจังหวัดนครศรีธรรมราช</p> <p>(๓) รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานเสนอต่อคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดนครศรีธรรมราช</p> <p>(๔) เสนอผลการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งหมู่เกาะกระจังหวัดนครศรีธรรมราชต่อคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดนครศรีธรรมราช</p> <p>(๕) แต่งตั้งคณะกรรมการอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม</p> <p>(๖) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดนครศรีธรรมราช</p>	
<p>ข้อ ๘ กฎกระทรวงนี้ให้บังคับใช้ถัดจากวันประกาศราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>	<p>คงข้อความเดิม</p>

ร่างกฎกระทรวงฉบับผ่านคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จังหวัดนครศรีธรรมราช (จากการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๑)	ความเห็นคณะกรรมการด้านพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง (จากการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๒)
<p>หมายเหตุ</p> <p>เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากหมู่เกาะกระเป็นพื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติสมบูรณ์ ควรสงวนไว้เพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในอ่าวไทย โดยมีทรัพยากรที่สำคัญประกอบด้วย แนวปะการังพื้นที่ ๔๑๒ ไร่ มีปะการังแข็ง ๖๗ ชนิด ปะการังที่สำคัญ เช่น ปะการังเขากวางชนิดปะการังแปรงล้างขวด ซึ่งพบแห่งเดียวในบริเวณอ่าวไทย เกาะกระใหญ่เป็นแหล่งวางไข่เต่าทะเลที่สำคัญเต่าทะเล โดยในปัจจุบันพบปีละ ๓๐ รัง เกาะกระยังเป็นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ที่อยู่ในสภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง เช่น เต่ากระและนกโจรสลัดเกาะคริสต์มาส ชนิดพันธุ์ที่อยู่ในสถานภาพใกล้ สูญพันธุ์ ได้แก่ เต่าตะนุ ชนิดพันธุ์ที่อยู่ในสถานภาพมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ นกยางจีน</p> <p>ในปัจจุบันหมู่เกาะกระยังมีสภาพธรรมชาติที่สมบูรณ์อยู่แต่เริ่มมีภัยคุกคามจากการประมงและการท่องเที่ยวทำให้มีแนวโน้มที่สภาพธรรมชาติจะเสื่อมโทรมลง ถึงแม้จะมีการประกาศขึ้นทะเบียนหมู่เกาะกระเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๖ แต่ก็ยังไม่มีการบริหารจัดการและกฎหมายที่คุ้มครองดูแลที่มีประสิทธิภาพจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดการในการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเพื่อสงวนไว้ซึ่งสภาพธรรมชาติเดิม ให้เป็นแหล่งพันธุ์ของปะการังและสัตว์ทะเลหายากใกล้สูญพันธุ์ในฝั่งอ่าวไทย และเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน</p>	<p><u>เสนอให้ใช้เหตุผล ดังนี้</u></p> <p>“เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากหมู่เกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติสมบูรณ์ ควรสงวนไว้เพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในอ่าวไทย โดยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่สำคัญประกอบด้วย แนวปะการังพื้นที่ ๔๑๒ ไร่ มีปะการังแข็ง ๖๗ ชนิด ปะการังที่สำคัญ เช่น ปะการังเขากวาง ชนิดปะการังแปรงล้างขวด (<i>Acropora longicyathus</i>) ซึ่งพบแห่งเดียวในบริเวณอ่าวไทย เกาะกระเป็นแหล่งวางไข่ที่สำคัญของเต่าทะเล โดยปัจจุบันพบปีละมากกว่า ๓๐ รัง และยังเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์สัตว์ที่หายากและอยู่ในสภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง เช่น เต่ากระ (<i>Eretmochelys imbricata</i>) หอยทากบุษราคัม (<i>Amphidromus principalis</i>) และนกโจรสลัดเกาะคริสต์มาส (<i>Fregata andrewsi</i>) เป็นต้น ชนิดพันธุ์ที่อยู่ในสถานภาพมีแนวโน้มใกล้ สูญพันธุ์ เช่น นกยางจีน (<i>Egretta eulophotes</i>)</p> <p>ถึงแม้ว่าหมู่เกาะกระ เป็นเกาะขนาดเล็กที่อยู่ห่างจากชายฝั่งอำเภอปากพะนัง ๕๓ กิโลเมตรและไม่มีผู้ใดอาศัยอยู่ แต่สภาพธรรมชาติมีความเปราะบางและเสี่ยงต่อการถูกทำลายได้ง่าย และปัจจุบันเริ่มมีภัยคุกคามจากการประมงและการท่องเที่ยว ทำให้มีแนวโน้มที่สภาพธรรมชาติเสื่อมโทรมลง จึงมีความจำเป็นต้องมีมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อสงวนไว้ซึ่งสภาพธรรมชาติเดิม ให้เป็นแหล่งพันธุ์ของปะการังและสัตว์ทะเลหายากใกล้สูญพันธุ์ในฝั่งอ่าวไทย และส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน”</p> <p><u>ข้อเสนอแนะ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อห้ามใดที่ข้อความซ้ำกันให้ใส่รวม ในบริเวณที่มีการห้ามไว้ด้านบน - ตรวจสอบความถูกต้องของชื่อวิทยาศาสตร์

ความเห็นที่ประชุม

จากมติที่ประชุมของคณะอนุกรรมการด้านบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล เห็นควรให้มีการปรับแก้เนื้อหาเฉพาะบางส่วน โดยได้ในส่วนที่ต้องปรับแก้เพิ่มเติมให้มีการ Remark เป็นสีแดง ใส่เข้าไปในเนื้อหาตารางที่ ๑

สำหรับการจัดทำแผนที่แนบท้ายประกาศ ให้ทางคณะทำงานฯ ทำการหารือกับหน่วยงานสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นคณะทำงานภายใต้คณะอนุกรรมการด้านบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลชุดเดียวกัน เพื่อจัดทำให้ถูกต้องตามรูปแบบมาตรฐาน

มติที่ประชุม

เห็นชอบแนวการดำเนินงานของคณะทำงานด้านพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง

๔.๖ คณะทำงานด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

นายธนู แบนเนียร ประธานคณะทำงานฯ ได้แจ้งที่ประชุม คณะทำงานฯ ได้ดำเนินการจัดประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของคณะทำงานฯ

- บทบาทหน้าที่ในการทำข้อเสนอและการดำเนินงาน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากร การจัดทำฐานข้อมูล การส่งเสริมชุมชนชายฝั่งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การรับรองชุมชนชายฝั่งโดยอาศัยมาตรา ๑๖ ซึ่งใช้ในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการชุมชนชายฝั่ง โดยคณะทำงานได้ติดตามการดำเนินงานส่วนนี้อยู่ และปัจจุบันยังไม่แล้วเสร็จ

บทบาทชุมชนชายฝั่งและคณะกรรมการจังหวัด

- ควรมีการส่งเสริมศักยภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยอาศัยตัวอย่างจากโมเดลของชุมชนชายฝั่งที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งมีชุมชนชายฝั่งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเจ้าภาพในการบริหารทรัพยากรของจังหวัด ซึ่งในการประชุมคณะทำงานฯ ครั้งถัดไปจะมีการจัดทำแผนผังของบทบาทหน้าที่ กลไกของแต่ละหน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชนชายฝั่ง และจัดทำข้อเสนอแนะให้แก่คณะกรรมการอนุฯ รับทราบ

การเพิ่มคณะทำงานฯ

- ขอเพิ่มคณะทำงานฯ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน ๒ ท่าน ได้แก่ นายบรรจง นฤพรเมธี และนายประมวล รัตนานุพงศ์

ความเห็นที่ประชุม

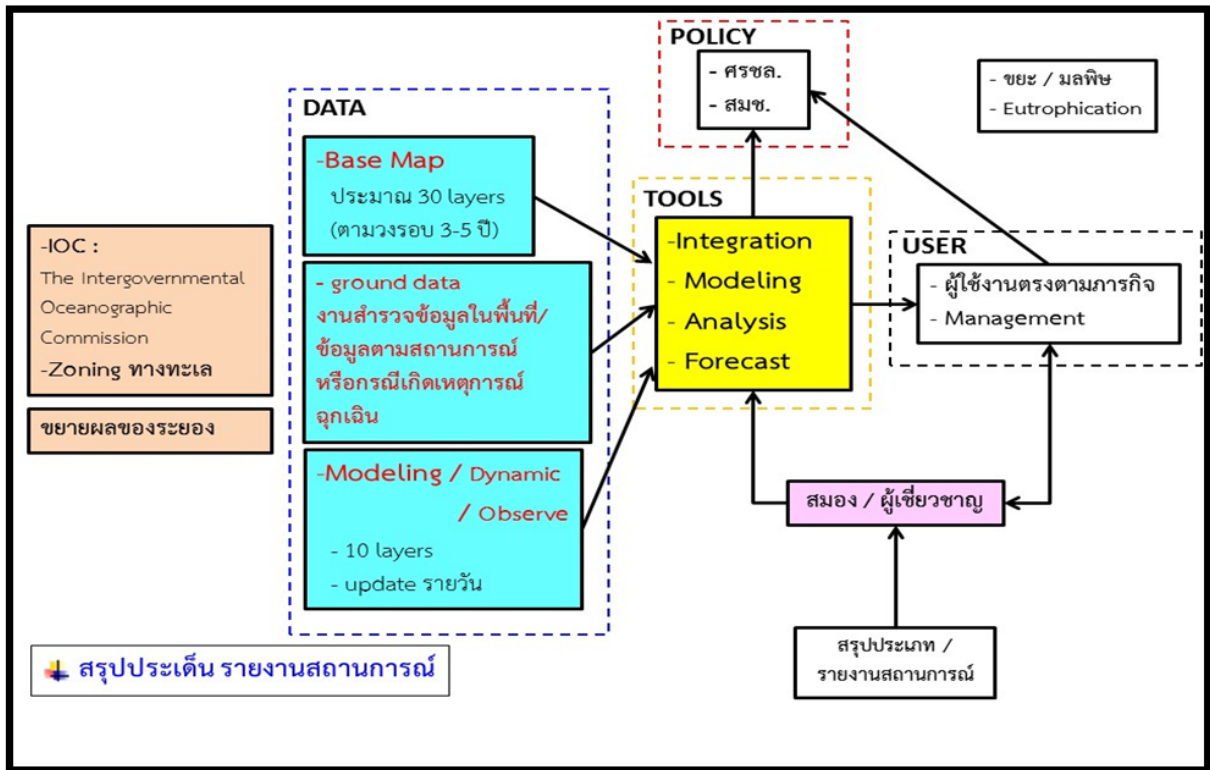
ศาสตราจารย์ เสดิมศักดิ์ จารยะพันธุ์ ประธานฯ เห็นชอบให้เพิ่มคณะทำงานฯ และควรมีการสำรวจจำนวนเครือข่ายที่เกี่ยวข้องว่ามีกี่กลุ่ม

มติที่ประชุม

เห็นชอบแนวการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๔.๗ คณะทำงานด้านสมุทรศาสตร์ ดาวเทียม และภูมิสารสนเทศในการจัดการทางทะเล

นายอภิสิทธิ์ กองพรหม ผู้ช่วยเลขาธิการคณะทำงานฯ คณะทำงานได้ดำเนินการจัดประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ วันจันทร์ที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้ คณะทำงานฯ ชุดนี้ถือเป็นคณะทำงานบูรณาการและสนับสนุนข้อมูลการดำเนินงานของคณะทำงานอีก ๖ ชุด จึงได้ผลสรุปจากการสัมมนา คณะทำงานทุกชุด เห็นชอบกรอบแนวทางการดำเนินงานและมีความต้องการบูรณาการใช้ข้อมูลสมุทรศาสตร์ เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ และภาพถ่ายดาวเทียม เพื่อสนับสนุนการทำงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง ดังรูปที่ ๑

รูปที่ ๑ หลักคิดการดำเนินงานการบูรณาการที่ใช้ข้อมูลสมุทรศาสตร์ เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ และภาพถ่ายดาวเทียม

นอกจากนั้นจะมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสมุทรศาสตร์ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามภาระหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งสามารถค้นหาและวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำแผนที่ เพื่อสนับสนุนคณะทำงานทั้ง ๖ ชุด รวมทั้งอนุกรรมการกัตเซาะ โดยการเข้าถึงข้อมูลจะแบ่งระดับการเข้าถึงตามความเกี่ยวข้องของกลุ่มงาน

ตัวอย่างพื้นที่นำร่องใช้ข้อมูลสมุทรศาสตร์ เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศและภาพถ่ายดาวเทียมผ่านเครื่องมือ Portal ในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยการริเริ่มพัฒนาระบบต้นแบบเพื่อบริหารและตัดสินใจเชิงพื้นที่จังหวัดระยอง (Rayong Portal) เป็นพื้นที่แรก (<http://rayongportal.gistda.or.th>) ซึ่งจะมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องหลาย layer เช่น กระแสน้ำรายชั่วโมง ข้อมูลลม ความลึก การใช้ประโยชน์ที่ดิน คุณภาพน้ำ อุณหภูมิผิวน้ำน้ำทะเล ฯลฯ ซึ่งคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วน แต่ข้อมูลบางส่วนต้องรอการนำเข้าจากคณะทำงานทั้ง ๖ ชุด

ความเห็นที่ประชุม

รองศาสตราจารย์ สุวลักษณ์ สารุมนัสพันธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ มีข้อคิดเห็นว่า ขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินให้ทางคณะทำงานฯ นำไปพิจารณาต่อว่าควรเป็นระยะ 5 กิโลเมตรจากแนวชายฝั่งหรือยึดตามขอบเขตตำบลที่ติดชายฝั่ง เพราะในการจัดการเชิงพื้นที่ต้องคำนึงถึงชุมชนชายฝั่ง ซึ่งจะพิจารณาเป็นรายตำบล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรณ์ อารังนาวาสวัสดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ มีข้อคิดเห็นว่า แนวทางในการศึกษาปรากฏการณ์คราบน้ำมันในทะเล โดยใช้บอลลูน หรือใช้เส้นทางการเดินเรือ โดยเฉพาะเรือขนส่งน้ำมัน ดังนั้นภาพถ่ายดาวเทียมที่นำมาใช้ศึกษาในพื้นที่ต้นแบบที่จังหวัดระยอง ควรเป็นแบบรายวันมากกว่ารายสัปดาห์

ศาสตราจารย์ เณติมศักดิ์ จารยะพันธุ์ ประธานอนุฯ มีความเห็นว่า ควรกำหนดพื้นที่ศึกษาให้ชัดเจน แล้วทำการศึกษาแบบ Intensive

ผู้แทนเจ้ากรมยุทธการทหารเรือ (พลเรือตรีเชิงชาย ชุมเชิงแพทย์) ชี้แจงเพิ่มเติม ทาง ศรชล. มีระบบ MISC ซึ่งสามารถติดตามเรือที่มีระบบ AIS ได้ เมื่อพบคราบน้ำมันแล้วสามารถตรวจสอบย้อนเรือที่แล่นผ่านในช่วงเวลานั้นได้ โดยสามารถย้อนหลังได้ ๖ เดือน แต่อย่างไรก็ตามการตรวจสอบคราบน้ำมัน (Fingerprint) อาจต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน เช่น กรมควบคุมมลพิษ บริษัทน้ำมัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรณ์ อารังนาวาสวัสดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่า การศึกษาเรื่อง Fingerprint คราบน้ำมันในประเทศไทยค่อนข้างยาก เนื่องจากมีการปนเปื้อนน้ำมันจำนวนมาก สามารถบอกได้เพียงว่าไม่ใช่ของใคร แต่ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นของใคร

มติที่ประชุม

เห็นชอบแนวการดำเนินงานของคณะทำงานด้านสมุทรศาสตร์ ดาวเทียม และภูมิสารสนเทศในการจัดการทางทะเล

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

(นายสุชาติ สว่างอารีรักษ์)
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

(นายบำรุงศักดิ์ ฉัตรอนันท์เวช)
ผู้ตรวจรายงานการประชุม